

Naenkrat pa te črte

»Čutimo toplo, krepko, tovariško roko, čutimo zdravo, zvesto slovensko kri, čutimo utripanje bratstva in edinstva, pogum se nam jekleni in v težki uri nam je dobro pri srcu.« Tako je napisal veliki mojster slovenske besede Oton Župančič v pozdravu generalisimu Stalinu in zunanjemu ministru Molotovu ob priliki sedanjega zasedanja Sveta zunanjih ministrov.

Težka je danes misel primorskega človeka, težka, toda nehoti človeku uide v še težje čase nazaj. Petindvajset let je od tega, odkar so o usodi te zemlje odločali »mešetarji« sami, ko ni bilo še tople, krepke, tovariške roke. O, vsi ljudje vedo, najtrše pa je to primorsko ljudstvo, kaj je takrat sledilo.

Bili smo prodana zemlja, prodano ljudstvo, s katerim so hoteli zamašiti objestno požrešnost Italije. Tako smo bili izročeni na nemilost enega najpodlejših zaročevalcev. Res je, samo volkulja je lahko skotila take zveri, ki so v preih dneh vdora na našo zemljo začele pobijati in požigati po naših domovih. Sret je takrat govoril o miru, nam pa so zažgali Narodni dom v Trstu, svet je govoril o miru, nam pa so pljuvali v usta in nam vlivali ricinovo olje, svet je govoril o miru, na Bazovici pa je tekla naša kri, svet je govoril o miru, mi pa smo kakor psi krkali po zaporih, svet je govoril o miru, v nas pa je rasel upor, gnev, silna zahteva po čisti krvi, po pravici. Da, to je bilo takrat mogoče, ko smo bili prodani, mešetarji, ko smo bili prodani, mešetarji, ko smo bili prodani, mešetarji.

Čim pa smo začeli njo, smo se dvignili, vstali in ta vstaja je pomenila zlom vsega nasilja. O, vi, ki danes pišete krivične črte in jih mešetarji brezsrčno skušate vrezati v sredo naše zemlje, vi niste občutili teške, uporne pesti istrskega kolona, niste slišali kletke rudarjev od Idrije in Vremske, o vi, vi niste občutili silne moči upornega primorskega ljudstva, ki je s svojim uporom dvignilo klic: »Ven iz naše dežele, proč, ne boste nam gospodovali!« Z vašim ljudstvom smo zavezniki in skupno smo se borili in vi ste vedeli, da teče naša kri, da gore naši domovi, da bingljajo v vetru nad ruševinami naših vasi na razpetih vešalih naši talci, nedolžni otroci in žene. O, vedeli ste, da besni v našem uporu ranjena fašistična zver: O, že takrat ste tudi vedeli, da hote primorski človek osvoboditi svoj deželo. Vedeli ste, prav vsi ste vedeli in obljubili ste nam celo samoodlobo. In mi smo se osvobodili, vso svojo zemljo smo osvobodili in če bi takrat pristuhnili našemu srcu, bi čuli v njem samo en radosten utrip naše pesmi: »Ni nam žal krvi za svobodo Slovenije.«

Pa ste prišli sami med nas. Čuli ste našo kleno besedo, videli porušene domove, vse to ste videli in govorili ste z nami, z ljudmi s Primorske ste govorili in morali ste čuti lokrat utrip srca naše zemlje, saj ste bili med nami.

Naenkrat pa te črte. Nehote se človek spomni besed našega Tita, ki jih je izrekel v Zagrebu pred našo mladino vsemu svetu. O, tudi vam, ki bi jih morda radi tako enostavno preslišali, kakor ste pozabili vse to, kar ste videli in slišali pri nas. Toda te besede so tudi naš klic, ki se ponavlja, odmeva in milijoni so ga slišali: »Dobil sem karto teh kombinacij, na tej karti je bilo vse prečrtano sem in tja, da nisem vedel, čigava je katera linija. Tu Wilsonova, tu neke druge, Morganova, ameriška, angleška, francoska in vrag vedi kakšna vse. Toda ostane eno: Če gledaš vse to, te nekaj stisne okoli srca in se vprašaš, zakaj vse to, zakaj si toliko prizadejava, da bi nam odrgali del telesa, da znova izročijo nas žive pod tuji jarem. Vprašaš se, zakaj prav naša junaška dežela mora biti tako nepravilno kaznovana, a je dala toliko žrtv za skupno stvar zavez-

nikov.«
Kakor zlobna kača, ki se boji s svojim ostudno stinastim životom prilepiti se na zemljo, oškropljeno s krogi junakov, se zvija te črte po naši zemlji. Te krivične, tisočkrat krivične črte so za nas, vaše zavez-

Ali ste pomislili na to, kaj si ob tem trenutku misli o vas kmetica iz Brd, ki vas je v svojem preprostem domu vsa vesela pričakala in pozdravila v lepi, preprosti slovenski besedi! Ali ste pomislili, kaj si bodo o vas mislile mladenke iz Šmarij, ki so vam prinesle toliko cvetličnih češnjeh vej v pozdrav! Ne, tega verjetno niste pomislili. Prav tako niste pomislili na tržaškega delavca, ki vam je ne enkrat povedal, da noče v Italijo, na briškega kolona in istrskega ribiča, na vse te niste pomislili, ker bi drugače ne mogli pisati takih črt. Prav tako pa niste pomislili, da pomeni pisati take črte, spustiti znova na našo zemljo zver, katero smo le z največjimi napori in z največjim žrtvovanjem izgnali z nje, niste pomislili, da bi se na ta način vrnil na naša pogorišča tisti, ki jih je požgal! Na vse to niste pomislili. Prav tako pa niste pomislili, da danes Primorska ni več hrana za požrešne objestneže po Italiji, ampak da bedi nad njo topla, krepka, tovariška roka, da utripa v njej bratstvo in edinstvo in da v tej zemlji jekleni slednje srce.

In te vaše črte? ... Pristuhnite klicu tistih, ki bodo na Primorskem živeli, delali, se znojili. Pristuhnite klicu primorskega ljudstva in slišali boste, kaj je njegova pravica. Stotisoči manifestirajo in okorne roke pišejo resolucije vam, svetu zunanjih ministrov in terjajo s krojo plačano pravico. O, vi veste dobro, da režejo vaše »znanstvene« črte naše vasi na dvoje, da ločijo skedenj od hiše, da ločijo brata od sestre, otroke od staršev, da so neusmiljena krivica. Tudi to veste, da ste jih polegali kar povprek, da sekajo naše ceste. Tako bi radi napravili s temi črtami, kakor paglavci, ki potrga ujeti živali noge in se potem smehlja njeni neubogljivosti. Ali veste, da dobi tak paglavci pri nas krepko klofuto?

Ob teh trdih dejstvih se človek spomni dveh stvari: Preprostega primorskega ljudstva, desettisočev, stotisočev nezlomljivih src, ki jeklene, stotisočev neupogljivih misli in stotisočev krepkih, zdravih rok, katerim je blagor domovine in pravica ljudstva najvišji ukaz, in silnega našega

Prvo poročilo o tekmovanju naših ljudi:

Za obnovo so napravile naše množice v coni B v 329.883 prostovoljnih urah storitve v vrednosti 9,187.001 liro v zavesti, da delajo zase, za Tita, za Jugoslavijo

Primorsko ljudstvo podaja obračun svojega prvega tekmovanja in dasi so naši ljudje tokrat prvič v življenju smeli pristopiti k smotrnemu načrtnemu delu, niso izostali visoki uspehi, saj so napravili 22.600 komadov opeke, odstranili 1140 m³ ruševin, popravili 190 km cest, napravili novo, 5 km dolgo cesto, pripravili 1643 m kamenja, nadalje 997 m peska, zbrali 6023 q železa, pripravili 1180 m drv, zasuli 27.608 m jarkov, napravili 861 m drv v gozdu, pripravili 1220 m apna. To so številke, ki v glavnem govore o tem, kaj so naši ljudje storili za obnovo. Poleg tega pa so v tem tekmovanju obdelali 1.173.869 m² zemlje, posadili 31.478 sadnih dreves, 204.585 gozdnih dreves, nadalje očistili 45.425 sadnih dreves.

Nadalje so dosegli močan dotok ljudi v zadrge, sindikate in razne organizacije, kar je imelo za posledico poživitev vsega dela na Primorskem. Nadalje so manifestirali enotnost ljudstva Julijske Krajine s tem, da so zbrali 348.070 kg razne hrane za stankajoče brate v Trstu, poleg tega so zbrali 315.379 lir v iste namene. Svojo veliko ljubezen do Jugoslovanske armade so izrazili v delovnih urah, ki so jih posvetili pomoči v pranju in šivanju naši armadi, v 3.974 urah.

najboljšega zaveznika Sovjetske zveze, ki je edina polegla meje tam, kjer je čutila našo pravico. Ob tej misli pa ne moreš pozabiti besed našega Tita: »Za seboj imamo neomajnega branilca naših pravic Sovjetsko zvezo, katere predstavnik Molotov brani odločno, kot da je tam nekdo od nas, našo pravico. Brani jo zato, ker je globoko prepričan, da je to, kar brani, pravična stvar. Prav tako pa ne moreš pozabiti možaka od Cerknega, ki je dejal, ko so pisali resolucijo: »Še to napišite: in kdor sovraži Sovjetsko zvezo, ta je naš nasprotnik, ker sovraži našega prijatelja, našega zaščitnika.«

In ob teh mislih smo močni, trdni, nepopustljivi, jekleni in nam je res dobro pri srcu.

Vse to izvršeno delo pa moremo še v večji meri razumeti, ko si ogledamo številke, koliko delovnih ur je naše ljudstvo opravilo. Povsod so bili preseženi načrti glede delovnih ur in tako so dosegli pri delu za obnovo v Idriji 28.584 delovnih ur, v Ilirski Bistrici 130.951 delovnih ur, v Postojni 32.714, v Tolminu 15.514, v Herpeljah-Kozini 19.964, v Ajdovščini 48.583, v Grgarju 27.563 in v Kopru ravno 25.000 delovnih ur. V tem času opravljeno prostovoljno delo in plod tega dela so ocenili strokovnjaki po prvih poročilih na 9.187.001 liro.

Danes, ko delajo naši ljudje načrte za novo tekmovanje, ki mora roditi še večje uspehe, se na to delo pripravljamo v zavesti, da so za obnovo tega koščka Jugoslavije, za obnovo v Julijski Krajini s svojim prostovoljnim delom v 329.893 urah doprinesli 9.187.001 liro; ta zavest v naših ljudeh budi ognja, pri katerem ne smejo in ne morejo izostati še večji uspehi. To prvo tekmovanje, ki ga naše ljudstvo z vsem ponosom lahko zapiše med tekmovanje ostalih narodov Jugoslavije, nam je ustvarilo pogoje za to, da lahko preidemo h gradnji požganih vasi, k obnavlja-

nju naših cest, ker imamo za to pripravljenega dokaj materiala, ker smo za to pripravili lesa, opeke, peska in ker smo se utrdili v spoznanju, kaj more roditi prostovoljno delo. V tej zavesti se danes formirajo na Primorskem delovne brigade, v tej zavesti danes primorsko ljudstvo obsoja vsakogar, ki stoji ob strani ali ki se celo upa razpravljati o našem prostovoljnem delu. Devet milijonov lir smo napravili s prostovoljnim delom, devet milijonov lir smo škovali iz nič in kdor danes govori proti udarniškim nedeljam, proti prostovoljnemu delu, ta je naš sovražnik, ta noče obnove naših vasi, ta noče, da bi se popravili naši domovi, ta hoče hlapčevskega bednega ljudstva, in dobro vemo, da se proti nam našemu udarniškem delu samo zato, ker vidi v tem utrjevanje naše moči, on pa je prijatelj lažjima, katerega ni nikdar obsojal, ko je na najsvetejših praznike našega ljudstva požigal domove, razbijal, rušil in moril. Tudi v tem tekmovanju so naši ljudje spoznali, kdo je res pravi prijatelj ljudstva in kdo je njegov sovražnik. Prijatelj je samo tisti, ki z ljudstvom dela, vsak drug pa je njegov sovražnik.

Pripravljamo se na novo tekmovanje

Naše ljudstvo se pripravlja na novo tekmovanje, ki ga bo v coni B proglasilo na rojstni dan maršala Tita 25. maja in bo trajalo do 25. avgusta.

Po podjetjih so delavci postavili delovne norme, tiste norme, ki so jih dosegli z dosedanjim tekmovanjem kot osnovo za začetek tekmovanja. In na osnovi tega grade načrt za bodoče delo, ki mora pomeniti v naši proizvodnji odločilen korak naprej. Enolni sindikati so izdali poziv svojemu članstvu, da se v času tega tekmovanja vse dneve prostovoljnega dela podare v fond za obnovo.

Mladinske organizacije so pristopile k organiziranju delovnih brigad in že formirajo svoje edinice, ki bodo dale osnovno množično delovno moč.

Organizacija naših žena je sklenila, da bodo žene pomagale pri vseh delih, pred vsem pa bodo gospodinje brigad, prale in šivale obleko.

Prosvetna zveza je izdala proglas, v katerem poziva prosvetna društva, naj v času tega tekmovanja čisti dohodek vseh prireditelj podare v fond za obnovo.

Posamezni okraji so na svojih skupščinah sklenili, da poleg celotnega okrajnega dela izvedejo obnovitvene akcije tudi v domačih okrajih. Tako se je okraj Idrija obvezal, da obnovi vas Vojsko, okraj Ajdovščina da obnovi vas Cesto, okraj Koper bo obnovil vas Gabrovico itd.

Posamezne organizacije pripravljajo napoved tekmovanja ostalim organizacijam, posamezni okraji pa pripravljajo napoved tekmovanja okrajem in nihče ne sme zaostajati, vsak hoče poved tekmovanja okrajem in vsem. Val delovnega poleta s svojim iznajdljivim požrtvovalnim delom v največji meri pospešiti obnovitvena dela.

Tako se pripravlja ljudstvo v coni B na svoj veliki praznik, rojstni dan maršala Tita z željo, da ta dan izrazi v pozdravnih resolucijah maršalu Titu delovne obveze kot najprisrčnejši dar delovnega ljudstva svojemu najboljšemu voditelju.

Spored Titove štafete v LRS

20. maja 1946		21. maja 1946		22. maja 1946	
Črna	ura	Ajdovščina	ura	Metlika	ura
Orhomelj	15.30	Bohinj	8.45	Mirna	6.45
Dolnja Lendava	14.00	Celje	9.15	Novo mesto	6.30
Dravograd	5.00	Idrija	10.10	Samobor	9.30
Krško	17.55	Ilirska Bistrica	9.00	Stična	14.05
Ljutomer	13.17	Jezerški vrh	9.30		6.10
Majšperk	6.10		11.25		
Maribor	12.50				
Rogaška Slatina	12.45				
Tolmin	15.15				
Trbovlje	14.00				
Zidani most	14.24				
	16.00				

PROTESTIRAMO

Včeraj in danes so se začela po Primorskem protestna zborovanja, na katerih ljudstvo najostreje obsoja predloge zastopnikov Anglije, Amerike in Francije, ki predlagajo razkosanje in cepljenje Julijske Krajine. Ljudstvo najostreje obsoja krivico, ki mu jo skušajo naprtiti po edinci pod krinko zavezništva. Zborovanja so se pričela, čim je ljudstvo zvedelo za razne razmejitvene črte, in najprej je spregovorila Vipavska dolina, ki je v raznih vaseh, kot so Ajdovščina, Št. Vid, Col in Vipava priredila množične manifestacije za našega edinega odkritega zaveznika, bratsko Sovjetsko Zvezo in demonstracije proti nezavezniškemu postopanju z najpoštenjšim zaveznikom primorskim ljudstvom in korist Hitlerjevega najdoslednejšega sodelovalca, še včerajšnjega zavojevalca — Italije. Na teh zborovanjih je ljudstvo sprejelo neštete pozdravne re-

solucije generalizmu Stalinu, zunanjemu ministru Sovjetske Zveze Molotovu, maršalu Jugoslavije Titu, zastopniku Jugoslovanske delegacije v Parizu Edvardu Kardelju, v katerih izraža svojo pristržno zahvalo za odločno zagovarjanje pravic primorskega ljudstva. Prav tako pa je na teh zborovanjih sprejelo ljudstvo resolucije, ki jih je poslalo Svetu zunanjih ministrov, kjer ostro obsoja mešetarjenje s primorsko zemljo, ki je vse prej kot dostojno zaveznikov, in zahteva, da se kot edina predlagana rešitev upošteva predlog, ki ga je dala naša res odkrita zaveznica, bratska Sovjetska zveza.

Taka zborovanja so se vršila po vseh okrajih in povsod je odmeval en sam klic, klic, ki ga ni mogoče ne preppiti, ne zabrisati s krivičnimi črtami; Julijska Krajina je in ostane jugoslovanska in zato mora biti priključena v celoti k Jugoslaviji.

Skupščine - tribuna ljudske oblasti

V preteklih dneh so se po naših okrajnih središčih vršile skupščine krajevnih odposlancev naše mlade ljudske oblasti. Te skupščine so pokazale visoko zavest naših ljudi, ki budno spremljajo vse življenje in dogodke v deželi, nadalje so te skupščine pokazale, da je naša oblast edina kos težkim nalogam, ki se danes postavljajo pred primorsko ljudstvo z ozirom na to, da hoče tudi naše ljudstvo z neomajno voljo in v najkrajšem času izbrisati sledove fašizma, obnoviti svojo domovino in ustvariti pogoje za boljši in srečnejši jutrišnji dan naših ljudi.

V zadnjem času so se izvršile tri okrajne skupščine, in sicer v Ajdovščini 28. 4., 12. maja pa v Idriji in v okraju Herpelje-Kozina. Če pogledamo prerez teh zadnjih skupščin, bomo ugotovili nekaj. Osnovna moč naše ljudske oblasti je v tesni povezavi same oblasti z ljudstvom, ki se čuti v celoti dolžno, da pomaga svojim voljenim pri delu. In če pogledamo potem sklepe te ljudske oblasti, bomo ugotovili, da so jasen odraz prve ugotovitve. Vse tri skupščine so podale jasno dejstvo, da je prostovoljno delo našega ljudstva, tekmovalni polet v ljudskih vrstah ustvaril silne pogoje pri izvrševanju nalog naše ljudske oblasti. Jasno se je to odražalo tudi v gospodarskih postavkah, kjer so bile eden izmed najmočnejših faktorjev prostovoljne storitve našega ljudstva. Če pogledamo samo ugotovitve skupščin v Idriji, bomo v referatu o gospodarski obnovi srečali, da so tam ljudje napravili vsega skupaj 47.000 prostovoljnih ur in poleg tega še 3500 rudarskih dnin. Nadalje, da delujeta v okraju dve gospodar-

ski zadrugi s 15 poslovalnicami, ki oskrbujeja 72 odstotkov prebivalstva. Samo, če dobro razumemo te številke, potem moremo razumeti, zakaj je bilo pri proračunu 47 odstotkov pribitka dohodkov, dočim so bili izdatki znižani za 38 odstotkov. Prav ta idrijska skupščina je med ostalimi važnimi sklepi posvetila največjo pažnjo obnovitvenemu delu v okraju in zato so na predloge, ki so jih prinesli odposlanci iz vasi, sklenili, da v bodočem tekmovalstvu posveti okraj Idrija vse svoje sile obnovi Vojskega. Nadalje so sklenili, da bodo z živino pomagali pred vsem prizadetim kmetom in da bodo v okraju zgradili šest sušilnic za sadje.

Na osnovi tako uspešnih skupščin, ki so sicer še v nekaterih primerih kazale gotove napake, pred vsem pri pojmovanju reševanja problematike z ozirom na krajevno ali okrajno merilo, so se naši zastopniki ljudske oblasti dobro pripravili na okrožno skupščino, ki se vrši v soboto, 18. t. m. in ki ima glavno nalogo podati pregled dosedanjega dela in nakazati smernice za bodoče delo.

Nehote se človek vpraša, kako brezsrčni so tisti, ki bi radi ljudstvu vzeli njegovo oblast iz rok, kako brezsrčni so tisti, ki so to v coni A že napravili. In prav uspehi oblasti v coni B utrjujejo naše množice v borbi za ljudsko oblast v coni A, kjer jim je bila oblast nasilno vzeta, kjer se je dejansko ljudem iste krvi, izišlim kot zmagovalci iz iste borbe, z istimi težnjami in pravicami, vzela osnovna možnost, da bi popravili to, kar jim je fašizem razdeljal in uničil in da bi si zagotovili lepši in srečnejši jutrišnji dan.

Prvega maja so pokazali svoje krvave roke

Tudi iz Goč so šli 1. maja telovadit v Trst. In tudi teh niso pustili pri miru šovinistični razgrajaci v Trstu. Večja skupina izzivačev je napadla skupino Godčanov in pri tem napadu je zločinski provokator sunil v ledja tovariša Mesesnela Stojana iz Goč št. 74, ki sedaj leži v bolnišnici. Ob isti priliki je bil ranjen še en domačin, katerega pa so policisti aretirali in zaprli in je še danes v zaporih v Trstu v ulici Tigri. Ta zločin jasno kaže na tesno povezanost fašističnih tolpe, ki z noži in boksarji napadajo poštene proti-

fašiste v Trstu, in med civilno policijo, ki jim daje pri teh zločinih polno zaščito s tem, da zapira tiste, ki se branijo, to se pravi protifašiste. Domačini so pred dnevi obiskali zaprtega tovariša in so mu nesli nekaj hrane ter 1200 lir, kar so zbrali po vasi, toda zaprti tovariš je stvari odklonil in sporočil iz zapora, da imajo gladovno stavko. Tudi to je eden izmed živih primerov, kakšno usodo bi radi zapisali našemu ljudstvu tisti, ki so potegnili po sredi primorske zemlje razmejitvene črte.

Tako so proslavile pa dobre žene in matere praznik zmage

Med tem ko so se v Ajdovščini na trgu zbirale tisoglave množice, da proslave dan zmage 9. maj, se je zbrala skupina naših žena iz Črnič, Brij, Sv. Mihaela, Vrtovč, Ustij, Kamenj, Gojačevega, Podkrajja, Bitovelj, Uzič in Cola in se odpravile v bolnico v Idrijo z obloženimi jerbasi, da obiščejo in oddarjajo tiste, ki so pač za zmago največ doprinesle, tiste, ki so za našo zmago nad fašizmom prelivali svojo kri, — naše ranjence. Ta skupina žena se je prav tiho odtrgala od burnih manifestantov v Ajdovščini, tiho, kakor se zna samo odpraviti žena in mati, ki gre obiskat svojega človeka.

Nad vse veselje so jih pozdravili in sprejeli bolniki idrijske bolnice in v njih očeh si videl, da jim ni žal svojih žrtev, ker vedo, da je zmaga

dalj časa zadržale v bolnišnici.

Nato so izročile darila, ki so bila res ljudska in da to ljudstvo ni in ne bo nikdar pozabilo tistih, ki so se zanj borili. Naše žene so šle od bolnika do bolnika, se prav po domače pomenkovale z njimi in se nad vse razveseljevale. Žene so prinesle 69 kg peciva, tri velike torte, 1380 cigaret, 145 kg češenj, 440 jajc, 108 litrov vina, 12 litrov žganja, 12 litrov mleka, 2 kg medu, 5 kg pomaranč, 10 litrov kisa in ogromno solate.

Istega dne so žene iz Skrilj obiskale bolnišnico v Postojni in ravnotako obdarovale bolnike. S tem je naša žena pokazala, da razume, da še traja naš narodno osvobodilni boj in pokazala je, da je dobra, skrbna mati.

»To Istro nam hočejo rezati, deliti...«

Kaj so napravili za obnovo v Istri

Pred dnevi je prišel k nam možak iz Istre, trd je bil njegov izraz, trd kakor gruda, v katero vlaga istrski človek svoje sile, svoja življenja, da mu potem rodi še tršega istrskega vinu. In ta možak se je prišel priložiti, ker se ne piše in ne govori o obnovi v Istri. »Tudi mi delamo, ker smo tudi mi Titovi«, je dejal možak in tudi o našem delu mora svet zvedeti. Možak je potegnil kos papirja iz žepa in dejal: »Piši, tovariš, piši, mi ne znamo pisati, ker nam niso pustili fašisti, da bi se temu privadili.« In potem je govoril: »Samo 28. aprila tega leta smo v 30 krajih delali, 1112 nas je bilo in napravili smo 5724 delovnih ur. Ne samo kmetje, tudi iz Kopra, Izole in Pirana so prišli. Kako je lepo, odkar ni več fašistov in se poštenjaki med seboj razumemo. Pomislite: Italijani so prišli pomagat v slovenske vasi, v naš popolnoma porušeni Kubeč, kjer pripravljamo apno za obnovo, ali Hrastovje, kjer pripravljamo les za našo tako poškodovano Gabrovico. Ne, ne, ljudje ne smejo misliti, da smo Istrjani pod fašizmom otropeli, nikakor ne, še upornejši in delavnejši smo. Pa pogledmo vasico Zabavljce, ki je v enem samem mesecu napravila 859 ur prostovoljnega dela. Pripravili so precej. Popravili poti, odstranili ruševine, napravili apnenico in les za obnovo.

Ne znamo tako vse povedati, med seboj se že pomenimo in vemo tudi, da so italijanski koloni v Ankanaru prekorajili delovne norme za 40 odstotkov. In prostovoljno delo je v

koperskem okraju zajelo že tak razmah, da tehnična baza sama razporeja delovne sile. Zadnjič enkrat smo skupno s cestno upravo sklenili, da bomo odstranili nekaj nevarnih ovinkov na poti v Smarje. In res, 12. maja nas je delalo 142 ljudi, prišli so tudi iz Kopra, 35 jih je bilo, 25 iz Gažona in 12 iz Pomjana.

Možak je kar naprej govoril. Nikjer ni imel ničesar zapisanega, toda vedel je tako natančno, da ga ne bi mogel zmotiti, pa je začel naštevati: »V Črnicah je napravilo 16 ljudi 75 delovnih ur, v Zrnjevcu je šlo 34 ljudi odstranjevat ruševine in popravljati poti in so pri tem delu napravili 136 delovnih ur. 32 ljudi iz Koromajev, Hervoje in Mavraž je pri enakem delu napravilo 128 ur, 20 Koperčanov se je udeležilo pri delu apnenice v Kubeču in napravili so 120 ur, 32 ljudi iz Pirana je v 160 urah pripravljalo gradbeni les, 138 Pirančanov je v 560 urah obnavljalo ceste, 12 ljudi iz Poletičev je porabilo za čiščenje cest 36 ur, 12 ljudi iz Padne je v 66 urah popravilo šolo, 105 ljudi iz Boršta je za popravilo šole porabilo 420 ur. 60 ljudi iz Tuljanov in Sokolbič je pri popravljanju poti porabilo 360 ur. Pri Sv. Antonu je 151 ljudi obnavljalo hiše v 703 urah. 40 ljudi iz Rižane je napravilo 143 ur za obnovo ceste, 42 ljudi iz Laborja je za popravilo poti in šole napravilo 174 delovnih ur. Iz Loparja in Gradišča je 15 ljudi napravilo 240 delovnih ur. Bežovica je s 16 ljudmi v 96 urah obnovila cesto. 16 ljudi iz Cezarjev je v 96 urah obdelalo zapu-

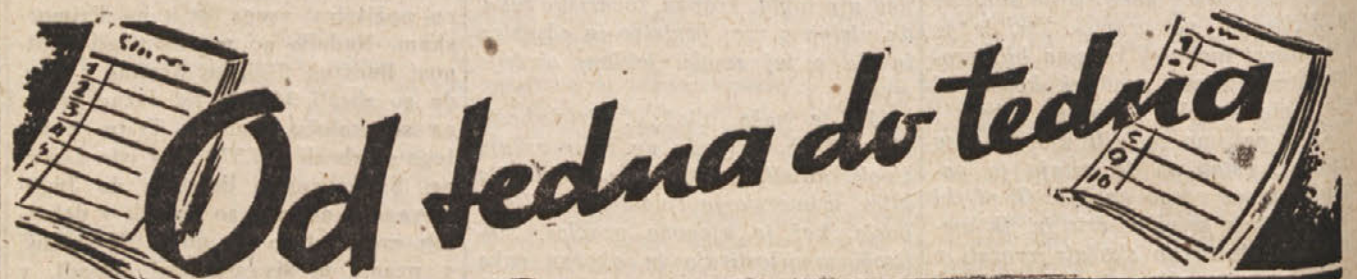
šeno zemljo. 7 ljudi iz iste vasi pa je v 49 urah napravilo nekaj obklesane šolske otroke. 35 ljudi iz Pobegov je šlo obdelovat zemljo po vojni prizadetim družinam in pri tem delu porabilo 140 delovnih ur. Ljudje, 53 po številu, iz Topolovca in Ankanara so porabili 236 ur za popravilo ceste. 31 ljudi iz Bonimijev je obdelalo polja dela nezmognim družinam v 224 urah. 35 Timjančanov je v 105 urah počistilo ruševine, 41 ljudi iz Gabrovice je 239 ur popravljalo ceste, 51 ljudi iz Dekanov je 180 ur delalo na njivah, 84 Pirančanov in nekaj ljudi iz Trsta je opravilo v 640 urah obnovitvena dela pri zgradbah.

»Pa seštejva, če znate seštevati,« je dejal možak, »in videli boste, da res delamo.«

In seštevala sva. Samo v 28 krajih, o katerih je on vedel povedati o udarniškem delu, je 1034 ljudi napravilo 5337 delovnih ur in v vrednosti za težke stotisoče.

»Se mnogo bi vedeli povedati o delu v koperskem okraju, saj se sedaj pripravljamo, da obnovimo našo Gabrovico in da pomagamo Smarjam pri obnovi. Toda za danes naj bo dovolj. Takrat pa bom spet prišel in spet bova pisala in spet bova seštevala, toda takrat bodo še večje številke, to rečem,« je dejal ponosno možak, »zakaj vsak dan moramo napraviti več, ker smo vsak dan bolj trdni in močni in ker vsak dan znamo več.«

Tako pa dela in obnavlja Istra, ki je k milijonom za obnovo primorske zemlje doprinesla tudi dobršen kos.

V ospredju političnega dogajanja v svetu je zdaj vsekakor zasedanje Sveta zunanjih ministrov, kjer je prišlo predvsem pri vprašanju pripadnosti Julijske Krajine in Trsta do različnih mnenj in so tudi izvedenci zaveznikov dežel podali različne predloge, izmed katerih pa edino Sovjetska meja črta ustreza stvarnosti v Julijski Krajini in željam primorskega ljudstva. V zvezi s tem razpravljanjem je velikega političnega pomena govor podpredsednika jugoslovanske vlade Edvarda Kardelja pred Svetom zunanjih ministrov 3. maja v Parizu, kjer je zagovarjal jugoslovanskih pravic jasno razčlenil, da predlagane črte niso plod ugovorov razmejitvenih komisij, ampak da se v njih kaže cela vrsta napačnih tumačenj dejstev. V svojih ugotovitvah je tovariš Kardelj podčrtil, da kažejo angleški, ameriški in francoski razmejitveni predlogi jasno tendenco za kompromisom in je obenem postavil trdno stališče vlade FLRJ, ki si nikakor ne more osvojiti predloženih predlogov, predvsem zato, ker ti predlogi v bistvu ne vsebujejo tega, kar bi moralo biti osrednje, to je, da ne poročajo o proučenih ekonomskih in geografskih karakteristikah teritorija Julijske Krajine. Kljub jasnim ugotovitvam, ki jih je komisija dobila na licu mesta, izgledajo ti predlogi skoraj natančno tako, kakor jih je predlagala Italija. Jasno je, da v teh predlogih potem tudi prepušče Trst Italiji in ne upošteva, da bi pomenilo prepušči Trst Italiji največjo krivico, ki se lahko zgodi Jugoslaviji. Ob isti priliki je tovariš Kardelj tudi naglasil, da je Julijska Krajina bila prečesto žrtev svojega sosedskega agresorja in da se pravi podvzeti kakršen koli delček jugoslovanskega ozemlja Julijske Krajine ugoditi včeršnjemu napadalcu na škodo zaveznika. Tovariš Kardelj je naglasil, da ostane Jugoslavija pri svojem predlogu meja, ki je bil svetu zunanjih ministrov predložen septembra 1945.

Prav tako pa je velikega pomena izvajanje tov. Tita, ki je na III. kongresu ljudske mladine Jugoslavije jasno osvetlil vprašanje raznih predlogov, ko je med drugim dejal:

Hotel bi reči nekaj besedi o vprašanju, ki bole vsakega našega državljan. To je predvsem vprašanje naše Istre. Tovariši in tovarišice, ko smo se borili za osvoboditev naše dežele, nismo nikoli izgubili izpred oči, da je treba osvoboditi naše brate, ki so izven naše dežele. Mi smo to svojo nalogo izvršili. Izvršili smo jo tam laže, ker je tudi ljudstvo v Istri in Slovenskem Primorju dalo vse od sebe, se borilo za osvoboditev, da bi bilo v Jugoslaviji. Že leto dni se trudimo, da bi to svojo pravico tudi definitivno in formalno dosegli. Nekateri naši zavezniki nam odrekajo pravico na to. S tem odrekajo pravico tamkajšnjemu ljudstvu, ki pravi, da hoče v Jugoslavijo in da ima pravico biti v Jugoslaviji. Oni imajo neke druge kombinacije. Vi veste, da je bila tam zavezniška komisija, ki je proučevala etnični karakter Julijske Krajine. Ona je podala poročila in na osnovi teh poročil je prišlo v Parizu med štirimi velesilami do pogajanj. Ta pogajanja niso doslej privedla do uspehov, ker smo mi dejali: Nočemo ničesar popustiti v svojih prvotnih zahtevah, ki so najpravičnejše. Mi smo ostali trdni pri svojih zahtevah in za seboj imamo neomajnega branilca naših pravic — Sovjetsko zvezo, katere predstavnik Molotov brani odločno, kot da je tam nekdo od nas, našo pravico. Brani jo zato, ker je globoko prepričan, da je to, kar brani, pravična stvar.

Bile so razne kombinacije. Dobil sem karto teh kombinacij. Na tej karti je bilo vse prečrtano sem in tja, da nisem vedel, čigava je katere linija. Tu Wilsonova, tu neke druge, Morganova, ameriška, angleška, francoska in vrag vedi kakšna še. Toda ostane eno: Če gledaš vse to, te nekaj stisne okoli srca in se vprašaš, zakaj vse to, zakaj si toliko prizadevaš, da bi nam odtrgali del telesa, da znova izročijo naš življenj pod tuji jarem? Vprašaj se, zakaj prav naša junaška dežela mora biti tako nepravilno kaznovana, a je dala toliko žrtev za skupno stvar zaveznikov. Konferenci velikih sil smo postavili našo zahtevo na podlagi etničnih, gospodarskih, geografskih in strateških razlogov. Pozneje je bilo sklenjeno, da se bodo upoštevali samo etnični momenti in mi smo na to pristali. Če bi se upoštevala tako imenovana Atlantska pogodba, tedaj bi videli, da želi ogromna večina Italijanov, Hrvatov in Slovencev, brez razlike na narodnost, v novo Jugoslavijo. Toda oni nočejo tega upoštevati, temveč samo etnični moment. Vprašam vas, kakšen etnični karakter ima na primer za Anglijo Afrika, kjer žive razni narodi, samo angleški ne? Vprašam vas, kakšni etnični momenti so za Ameriko v Tihem oceanu, kjer živijo Japonci in Malajci? Oni imajo pravico vladati drugim narodom, a mi nimamo pravice rešiti svojih bratov. Oni skrbijo za usodo Italijanov, ki žele priti v Jugoslavijo, a ne skrbijo za usodo Slovanov in Italijanov, ki nečijo pod Italijo. Ne verjamem v iskreno tega etničnega principa v tem konkretnem primeru. Tu niso etnični principi po sredi, temveč nekaj drugega. Če vzamemo tudi linijo, ki jo predlaga Bidault, gre ona po pasu ob morju in loči zapadno mesto od zaledja. Kako bodo živela ta mesta brez zaledja? Kakšni etnični momenti so to? Ne, to so samo strateški momenti, toda zopet na škodo naše dežele. Če gre za strateški moment, tedaj smo mi tisti, ki imamo pravico na to, da ga postavimo. Mi smo bili napadeni od strani. Mi imamo pravico, da postavimo ta strateški princip in nihče drugi. Ne moremo se strinjati s takšnim postavljanjem stvari, kakor jih postavljajo nekateri. Mi smo prepričani, da večina ljudstva Anglije in Amerike ne misli tako, kot mislijo nekateri ljudje tam, ki nas hočejo znova kaznovati zato, ker smo se borili na strani zaveznikov.

Na koncu ponovno poudarjam, da ne moremo pri teh naših zahtevah popustiti niti v celoti niti deloma, ker imamo prav v vsakem pogledu. Jugoslavija zahteva po vseh žrtvah najmanj od vseh zapadnih dežel. Ona zahteva samo kar je njena, Istra, Trst in Slovensko Primorje — to je naša zahteva.

Trst je bistvene važnosti za našo deželo. Pri tem bomo ostali.

Evo, tovariši in tovarišice, tako stoji stvar. Tu vam rečem lahko samo eno: Mi bomo branili — vedno branili te naše

pravice. Ne bom zašel v podrobnosti. Našim bratom v Istri, pa naj bodo Slovenci, Hrvati ali Italijani, lahko sporočim preko delegatov, ki so tu, da bomo živali in branili njihove interese in si prizadevali, da se izpolnijo njihove želje, da bodo priključeni k Jugoslaviji in da se bodo vključili v novo življenje, ki daje možnosti vsakemu državljanu te dežele, naj bo kakršne koli narodnosti, da se vsestransko razvija.

Ker v razpravljanju glede Trsta ni bilo nikakih predlogov, ki bi bistveno spremenili prve in ker je zlasti sovjetski minister za zunanje zadeve Molotov ponovno podal stališče svoje države, ki zahteva priključitev Trsta k Jugoslaviji, vprašanje jugoslovansko-italijanske meje nekaj časa ni bilo na dnevnem redu. Pričela so se ožja posvetovanja ministrov za zunanje zadeve in iznova so proučili najvažnejša vprašanja mirovne pogodbe z Italijo in ob tej priliki sta ameriška in sovjetska delegacija pristali na sovjetski predlog glede usode bivših italijanskih kolonij. Britanski minister pa se s tem ni skladal in je izjavil, da se v primeru, če se da Tripolitani in Cirenajki »neodvisnost«, odpove Anglija Tripolitanski predlagal pa je, da se Angliji prepušči nadzorstvo nad Cirenajko. Zaradi tega tudi ni bilo načelno doseženo zblizanje stališč in vprašanje je ostalo odprto do 10. maja, kjer pa so na plenarni seji dosegli načelni sporazum glede italijanskih kolonij in italijanskih reparacij ter postopek proti vojnim zločincem. Glede vprašanja italijanskih kolonij in glede reparacij in vojnih zločincev so bili doseženi sporazumi, ki kažejo na to, da bo na teh osnovah zgrajen temelj za splošen sporazum.

Poleg osrednjega vprašanja, ki ga predstavlja za nas zasedanje Sveta zunanjih ministrov, je demokratični svet zabeležil veseli dogodek, ki ga predstavlja podpis pogodbe o prijateljstvu, vzajemni pomoči in sodelovanju med FLRJ in Češkoslovaško. Narodi, ki so prešli nemale krvi v borbi proti fašističnim osvajalcem, na ta način utrjujejo vzdrževanje mednarodnega mira in varnosti in onemogočajo ponovne napade s strani Nemčije ali katere koli druge države, ki bi se z njo neposredno ali na kakršen koli drug način udeležila. Prav tako pa ne smemo prezreti samega mladinskega kongresa, ki se vrši v Zagrebu, kjer mladina Jugoslavije podaja pregled svojega dosedanjega dela in si zadaja jasne smernice, ki jo bodo vodile v ustvarjalnem delu bodočnosti.

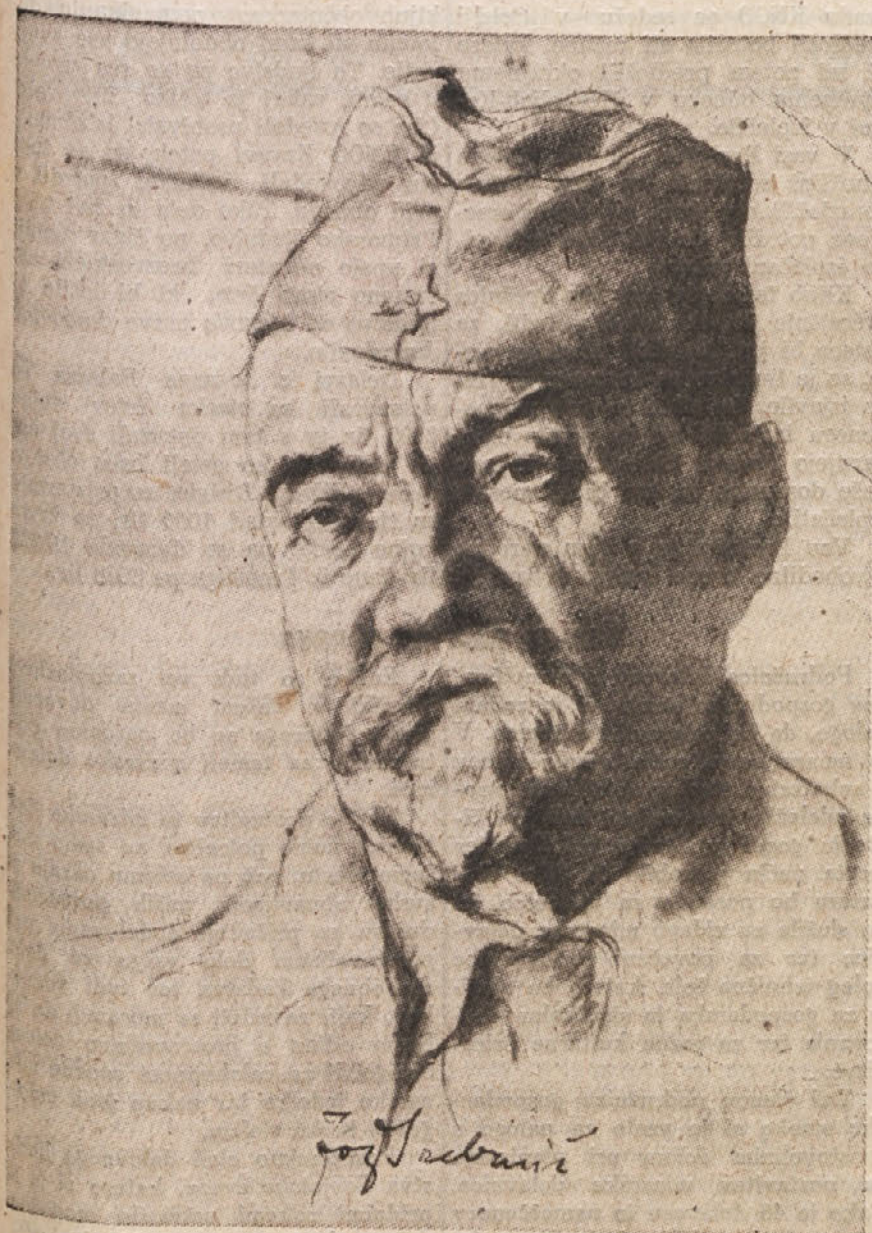
Poleg osrednjih političnih vprašanj, o katerih danes razpravlja Svet zunanjih ministrov, ne smemo prezreti spomenice bolgarske vlade, ki je bila poslana Svetu zunanjih ministrov in v kateri bolgarski narod, ki je ogrožen nad zločini in protiljudskim delovanjem svojih bivših voditeljev, sporoča, da morajo ustrezati reparacijske zahteve Grčije resnički škodi in izgubam, ki jih je povzročila bolgarska uprava in bolgarski državljani. Nadalje v tem memorandumu omenja bolgarska vlada zahteve Grčije po reviziji bolgarsko-grške meje, ki naj bi se popravila v prid Grčije, in navaja, da bi bila potrebna revizija, toda v korist Bolgarije, ker ima polno pravico na Trakijo.

Trst se ne sme ločiti od Julijske Krajine, kajti to bi pomenilo odsekati glavo od telesa.

Molotov

Rodna gruda je sprejela svojega sina, ki je dal za njeno svobodo svoje dragoceno življenje

Tisoči naših ljudi so spremili Srebrniča na zadnji poti

Primorsko ljudstvo je položilo v domačo zemljo v Solkanu pri Gorici zemeljske ostanke velikega borca za svobodo Julijske krajine in zvestega utrijevalca enotnosti delovnega ljudstva, tovariša Jožeta Srebrniča, ki je dne 11. julija 1944. leta pri izvrševanju svoje službe domovini utočil v Soči.

Njegovo truplo je bilo prenešeno z začasnega pokopališča v njegov rojstni kraj, ki ga je nadvse ljubil in po katerem je vedno hrepenel.

Veličasten pogreb, ki ga je ljudstvo pripravilo svojemu nepozabnemu borcu, priča, kako priljubljen je bil v Julijski krajini Jože Srebrnič. V nedeljo so se že zgodaj začele na Rojcah pri Gorici zbirati velike množice ljudstva, da pospremijo Srebrničevo truplo na domače pokopališče. Peš, na vozovih, kolesih in kamionih so prihajali ljudje na veliko telovadišče, kjer je stal v črno odet katefalk.

Ob katefalku so stali predstavniki oblasti in ustanov, pevci in pevke, zlasti številni pa so bili prijatelji in tovariši pokojnega, s katerimi je skupaj trpel po ječah in s katerimi je delal. Bila je dolga vrsta teh, ki jih je imperialistična Italija vlačila po ječah leta in leta, ker so se borili za svobodo svojega naroda, ker so zahtevali pravice za delovno ljudstvo. Katefalku nasproti se je razporedila velika množica ljudstva, ki je privrela z vseh strani cone A. Ljudje iz Trsta, Gorice, Tržica, Kobarida, Bovca pa tudi iz daljne Gradiške, Krmina in drugih krajev. Višje gori od katefalka so stale štiri čete partizanov in garibaldincev. Čete so bile razdeljene v šesterostopih, tako da so stali v eni vrsti po trije partizani in trije garibaldinci.

Pred ljudstvom so se postavili v

dveh dolgih vrstah nosilci vencev. Skoraj vsaka večja vas je prinesla na pogreb svoj venec, da bi pokazala svojo ljubezen do moža, ki ni zahteval želja in zahtev, teh vasi pod najtršimi pogoji, ko so ga vlačili po zaporih. Vence so dali pokojniku tudi delavci raznih tovarn. Med drugimi je bil viden lep venec, ki so mu ga poklonili delavci tekstilne tovarne iz Krmina.

Ura je bila tričetrt na devet, ko

Žalni sprevod je krenil iz Gorice proti Solkanu

so prinesli partizani in garibaldinci na katefalk pokojnikovo krsto, ovito z rdečo zastavo. Ob katefalk se je postavila častna straža partizanov in garibaldincev.

Po pozdravnem govoru je množico nagovoril tovariš Regent, član pokrajinskega komiteta KPJK. V svojem govoru je poudaril, da se danes poslavljamo od zaslužnega sina slovenskega naroda in poštvovalnega borca za svobodo in pravice delov-

nega ljudstva. Prikazal je delo pokojnika in dejal, da se je pokojni Jože že v mladih letih odločil, da se priključi borbem za svobodo in srečnejše življenje. Govoril je o njegovem življenju, ki je prav za prav niz trpljenja in odrekanja. Od avstrijskih časov, ko je avstrijska reakcija preganjala Srebrniča kot izdajalca, pa vse do zloma italijanskega fašizma je moral okušati le grenkobo življenja. Ko so Avstrijci poslali Srebrniča v prvi svetovni vojni na rusko fronto, je po nekaj dneh pobegnil s 25 prijatelji na rusko stran v prostovoljno ujetništvo. V Rusiji je učeal februarско revolucijo leta 1917., nato pa še Oktobrsko socialistično revolucijo. Takoj po februarški revoluciji se je tovariš Srebrnič pridružil boljševikom. Oktobrske revolucije Srebrnič ni le dočkal, temveč se je je tudi aktivno udeležil. Med slovenskimi vojnimi ujetniki je deloval kot agitator za ideje velike Oktobrske revolucije. V Moskvi je bil med vodilnimi člani odbora, ki je sklical konferenco zastopnikov vojnih ujetnikov-socialistov in je na konferenci zastopal Slovence. Ta konferenca je sprejela resolucijo, ki je zahtevala za prebivalstvo Trsta in Julijske krajine pravico do samoodločbe. Tovariš Regent je dejal, da se pokojni Srebrnič ni boril samo z besedo, temveč je pokazal s pogumom in junaškimi dejanji, da je neuklonljiv borec za ideje naprednega človeštva.

Nato je govoril tovariš Jaksetich, ki je dejal, da je kljub žalosti ob izgubi dragocenega Srebrničevega življenja v naših srcih vendar občutek vedrine in veselja. Napolnjuje nas namreč trdna vera, da bo ljudstvo doseglo to, za kar se je Srebrnič boril in za kar je tudi daroval svoje življenje. Leta 1924. ga je ljudstvo izvolilo na listi Komunistične partije za poslanca v rimski parlament. Izvoljen je bil torej tedaj, ko je fašizem začel močno razsajati in ko je Italija začela še bolj kruto zatirati ljudstvo v svojih deželah, zlasti pa ljudstvo v krivično pridobljenih krajih. Srebrnič je kljub nevarnosti neuklonljivo branil v parlamentu in

Primorska mladina se pripravlja, da gre pomagat graditi »Mladinsko prog«

Dosedanji delavni polet in herojstvo mladine Jugoslavije je naletel na veliko priznanje ne samo v naši državi, temveč tudi izven njenih meja. S svojim sedanjim delom in prej z borbo je jugoslovanska mladina dobila neomajno zaupanje svojega ljudstva.

Prvega maja, v času velikih priprav mladine za III. kongres, so prve delovne brigade slovesno pričele graditi »Mladinsko prog« Brčko—Banoviči, ki jo bo mladina vseh narodov Jugoslavije poklonila svoji ljubljani domovini.

Primorska mladina je sledila pozivu maršala Tita, ki ga je dal v novoletni poslanici. V predkongresnem tekmovanju je naša mladina dokazala vsem onim, ki nas še vedno skušajo odtrgati od matere domovine, da hoče iti po poti vse ostale jugoslovanske mladine »Naprej — v boljšo bodočnost«.

Za osvoboditev Trsta in Slovenskega Primorja so padali najboljši bratje vseh jugoslovanskih narodov — prav zato se čuti dolžna primorska mladina, da pomaga našim bratom pri obnovi porušene domovine, predvsem pri gradnji »Mladinske proge« Brčko—Banoviči.

Okrožni odbor ZAMJK za Vzhodno Primorsko bo do 28. maja organiziral delovno brigado 250 mladincev in mladink, kateri bodo organizirani v delovnih enotah odpotovali iz Postojne na delo v Brčko. V pripravah za gradnjo te proge smo dosegli že precejšnje uspehe. Vendar smo pri vsem dosedanjem delu ugotovili naše napake in pomanjkljivosti. Tolminsko okrajno tajništvo ZMJK je najbolj pravilno seznanilo ne samo mladino, temveč vse ostale masovne organizacije in organe oblasti o pripravah za graditev »Mladinske proge«, prav zato je želo velike uspehe, tako da imamo več prostovoljcev, kakor jih je bilo določenih za ta okraj. Prav tako je šlo pravilno na delo s kompanijo za graditev te proge okrajno tajništvo ZAMJK za Vipavsko.

Ker je vipavski okraj najbolj zajeel kmečko mladino, je ta lahko za zgled vsem ostalim, izrazito kmečkim okrajem, kakor je postojnski in bistriški.

Več okrajnih tajništev ZAMJK se oportunistično postavlja vprašanje soudeležbe kmečke mladine pri raznih naših akcijah z utemeljitvijo, da je pjav ta mladina prezaposlena pri poletnem poljskem delu. Res je, da je kmečka mladina pri delu na polju potrebna. N. pr. postojnski okraj ima 68 vasi. Poslala bo na gradnjo te proge vsaka druga vas ali celo tretja po enega mladince. Kmečko mladinko ali mladince, ki bo šel na gradnjo te proge, bo seveda vsakokrat treba nadomestiti. Tu pa je naloga vse ostale mladine, da nadomesti z delom odsotnega mladince, ki je šel na gradnjo mladinske proge v Brčko—Banoviči. Kmečki mladini naj pomaga tudi srednješolska in delavska mladina. Če bomo tako delali, ne bo več govora, da ne bomo poslali določenega števila mladine na skupno delo.

Po vseh ostalih okrajih se vršijo priprave, vendar se opaža pri nekaterih mladinskih forumih, da niso izvršili prave popularizacije in se niso povezali z vsemi množičnimi organizacijami in organi oblasti. Odpravimo vse dosedanje pomanjkljivosti in seznanimo vso mladino s to veliko akcijo. Vsak mladinec in mladinka mora vedeti, da zgraditev te »Mladinske proge« ni samo veliko delo, ampak je tudi velika šola. Naša primorska mladina se bo vrnila prekaljena v duhu bratstva vseh jugoslovanskih narodov in bo pokazala s tem, da zanjo ni življenja izven jugoslovanskih meja.

Ker nas loči samo dober teden dni od 28. maja — od dneva odhoda naše brigade, moramo z našim delom pohiteti z novim poletom za čimvečji uspeh te naše akcije.

»Skupni v borbi — skupni pri delu« je danes parola vsakega mladince in mladinke, ki je včlanjena v Zvezo antifašistične mladine Julijske krajine.

Studeno iz postojnskega okraja prednjači

Zaključilo se je prvomajsko tekmovanje, ki je veliko doprinešlo k načrtnemu podvižu gospodarskega življenja. Toda naše množice se niso zavedle samo tega, da je treba obnavljati samo na gospodarskem področju, temveč so istočasno pričele graditi nove temelje naši kulturi in prosveti, ki jih okupator ni prav nič manj razbijal. Danes se prav tako obnavljajo tudi kulturno-prosvetni domovi, postavljajo se v njih odri in na njih se danes prirejajo prireditve, potom katerih se naše ljudstvo uči in hkratu tudi zabava.

Eno izmed najaktivnejših društev v postojnskem okraju je društvo »Lipa« na Studenem. Do kraja je izpolnilo svoje obveze prvomajskega tekmovanja. Tako so vaščani iz gozdov nabavili les, ga zamenjali za suhe deske ter z njimi popravili dvorano in postavili oder. Nabavili so si tudi kulise za 4 različne scene. — Nabavili so tudi zaveso in novo društveno zastavo ter izdelali 200 novih sedežev.

Pri tem delu jih je sodelovalo 56 prostovoljnih in so napravili skupno 1151 udarniških ur. Največ udarniških ur sta napravila tov. Ostanek Franc

in tov. Križman Anton. Tudi pevci so se v celoti odzvali klicu Prosvetnega društva in so se medtem redno udeleževali pevskih vaj, tako da so vaje znašale skupno 1836 ur. Postavili so si tudi nov Stenčar, na katerem se dopisi tedensko menjujejo.

Ko je bil dom urejen, so ga vaščani z veliko slavnostjo tudi otvorili. Ob priliki te otvoritve je bil izveden lep kulturni program. Med točkami sporeda je bil najprej ritveni govor in pozdrav gostov. — Sledila je deklamacija »Nove zarje« (Zorin). Nato je moški pevski zbor zapel Foersterjevo »Pobratimje«. — Sledila je nato zopet deklamacija »Hoste« (Kajuh).

Dramatski odsek je nato odigral Ogrinčevo veseligr v treh dejanjih »V Ljubljano jo dajmo«. Moški pevski zbor je zapel še Hajdrihovo »Jadransko morje«. Za zaključek pa je mešani pevski zbor zapel še Volaričevo »Slovan na dan«.

Samo iz tega primera, ki ni edinstven, vidimo, kako močno voljo ima naše kmetsko ljudstvo za ustvarjanje na kulturno-prosvetnem polju in kako lahko tudi ustvarja tam, kjer ima svojo ljudsko oblast.

Prekop padlih borcev

V nedeljo 12. aprila so v Sv. Luciji slavnostno prekopali pet padlih partizanov-borcev, domačinov iz Sv. Lucije in okolice. Te žalne svečanosti se je udeležilo ljudstvo iz vseh okoliških vasi Sv. Lucije in Tolmina, nad 4000 po številu in s tem izkazalo padlim žrtvam zadnjo čast in pokazalo hvaležnost tistim, ki so umirali v zavesti, da grade ljudstvu svobodo.

Ko so pevci zapeli: »In kadar svoboda zasije nam spet!« je desetstisočglava množica zavzeto prisluhnila sili, ki je lila iz ponosne žalostinke, in zdelo se je, da ji odgovarja vsa zemlja, vsa ta pokrajina, ki so jo stoletja zatirali in poniževali in ki bi jo kljub tolikim dragocenim žrtvam, med katerimi je na najvidnejšem mestu tovariš Srebrnič, radi ponižali še enkrat.

Krsto so pogrebci položili h krstam partizanov, ki so pokopani na solkanskem pokopališču. Na ta skupni grob bo primorsko ljudstvo romalo, da počasti spomin svojih borcev.

Na prostranem trgu, kjer so stale krste, pokrite s cvetjem, je tovariš France Mervič v imenu vseh soborcev in tovarišev spregovoril lepe poslovinne besede, ob katerih je marsikomu zablestela solza v očeh. Za njim je spregovoril tov. Zadnik M. Za tem je pevski zbor iz Sv. Lucije zapel »Nazaj v planinski raj«, »Žrtvam« in »Vigred se povrne«. Žalni sprevod je krenil na pokopališče, kjer so se zvrstili sorodniki, predstavniki naše oblasti in vojske, nosilci vencev različnih množičnih organizacij in ustanov, nakar je sledila ogromna množica ljudstva. Krste so nosili na ramah tovariši-borci, katere je spremljala mladina s pomladanskim cvetjem.

Ko so položili krste v grobove, je častna četa izstrelila salvo — in poslala tovarišem-borcem zadnji borbeni pozdrav, nato pa je spregovoril še zastopnik JA. Za njim je tovariš Savo v imenu Okrajnega odbora OF spregovoril nekaj toplih besed v zahvalo njim, ki so nam priborili zlato svobodo.

Na Rojcah se zbrane množice poslavljajo od svojega priljubljenega borca

Pri nas se bodo pričela redna kmetijska posvetovanja

Ta posvetovanja imajo namen zblizati vse ljudi, ki so neposredno vezani v delo pri urejanju našega kmetijskega gospodarstva, to so kmetje, kmečki delavci, kmetijski referenti in organi ljudske oblasti. Na teh posvetovanjih se bodo ljudje pogovorili o tem, kako gospodarijo, iznesli svoje predloge za izboljšanje gospodarstva, za ureditev gospodarstva itd. Ti sestanki bodo redno mesečno. Prav tako bodo okrajna kmetijska posvetovanja, katerim bodo prisostvovali vsi krajevni kmetijski poročevalci, to je člani krajevne ednice, ki bodo znali iznašati gospodarska vprašanja, nadalje člani okrajne kmetijskega oddelka in po potrebi tudi član oddelka za kmetijstvo pri Poverjenstvu. Na taka okrajna kmetijska posvetovanja naj kmetijski referenti povabijo tudi referente za združništvo, načelnike oddelkov za gospodarstvo na okrajih, upravne kmečkih posestev, drevnic, strojnih postaj, mlekar, učitelje in učiteljice, tako da bodo na takem posvetovanju res zastopani vsi tisti, ki lahko bistveno pomagajo pri razpravljanju o dvigu in izboljšanju našega kmetijskega gospodarstva.

Ti dve osnovni zborovanji v krajevni ednici in na okraju morata res zajeti vso kmetijsko problematiko in ji morata dati značaj težnje po izboljšavah, po tem, kaj bi se vse pokrenilo, da bi bila naša kmečka produkcija večja, izdatnejša, da bo naš kmet lahko v večji meri podprl svojega delovnega tovariša v tovarni in v uradu. Ta posvetovanja bodo torej obdelovala vprašanja, ki jih je mogoče rešiti v okviru kraja ali okraja. Vsa vprašanja širšega značaja kot je obnova živinoreje, sadjarstva, vinarstva, potrebe v kmetijstvu glede nabave plemenite živine, novih strojev, škropil itd. pa bomo reševali na mesečnih kmetijskih posvetovanjih, ki jih bo sklicevalo Poverjenstvo. Poleg prej omenjenih stvari bomo govorili tudi o izboljšavah, o naselitvah na naši zemlji, o obnovi kmečkih hiš, naselij, o ureditvi cen kmetijskih proizvodov, o ureditvi plač, socialnega zavarovanja, prirejanja kmetijskih strokovnih tečajev, kmetijskih in gospodinskih šol, živinorejskih zadrug, uvedbe knjigovodstva v kmetijstvu in ustanavljanja strok. knjižnic. Jasno pa je, da se morajo vsi kmetijski poročevalci in načelniki okrajnih kmetijskih oddelkov, ki se bodo teh posvetovanj udeležili, na to dobro pripraviti, zavedati se morajo, da imajo ta širša posvetovanja namen, da vnesejo v naše gospodarsko življenje načrtnost, povezovalno med strokovnjaki in ljudskimi množicami ter strokovnimi organizacijami ter da imajo namen seznanjati naše ljudi z dosedanjimi izkušnjami in jim prikazovati napake pri delu. Naši ljudje morajo zato posvetiti polno pažnjo pripravi teh kmetijskih posvetovanj, organizaciji posvetovanj, ker je samo na tak način mogoče, da bodo posvetovanja res odraz ljudske težnje in da bodo sklepi stvarni. Tudi pri tej stvari mora naše ljudstvo zajeti za vest, da moramo tudi na posvetovanja gledati kot sredstvo za uspešnejše tekovanje, za uspešnejše izpolnjevanje naših delovnih obvez, za uspešnejšo obnovo naše dežele.

Otvoritev zadruge je ljudski praznik

Združništvo v Koperskem okraju

Prebivalstvo koperskega okraja si organizira svoje kulturno in gospodarsko življenje, ne glede na mirovna pogajanja v Parizu in ne ozira se na vse mogoče predlagane črte, ki bi krvavo sekale Istro, kajti vse ljudstvo Istre je trdno prepričano, da bo končno le zmagala pravica in pamet, da bo to tudi uradno jugoslovansko, kar je po srcu in po željah ljudstva.

Zanimanje za združništvo se je v koperskem okraju zelo razvilo. Po prvem hipu nezaupanja, zaradi bridkih izkušenj iz fašistične dobe, je ljudstvo popolnoma razumelo pomen in važnost združništva. Lahko bi rekli, da sedaj v koperskem okraju gospodarske zadruge rastejo skupno z obnovitvenimi in dobro delujejo.

Ljudstvo odpira podružnice s kulturnimi prireditvami, otvoritev zadruge je ljudski praznik.

Svobodno je zadila Istra, sproščeno in intenzivno se razvija sedaj na kulturnem in gospodarskem polju, da nadomesti, kar je zamudila v 25 letih suženstva, da se ustvari življenje res vredno človeka.

V Kopru je bila ustanovljena Okrajna gospodarska zadruga 7. XI. 1945. V mestu samem so poleg centralne še 3 poslovalnice za jestvine, tekstilne produkte, sadje, kmetijsko orodje in gnojila ter mlekarne.

Na pobudo oddelka za združništvo, ki je med prebivalstvom razvil uspešno propagando o združništvu in po zaslugi centralne same, imajo že sledeče vasi poslovalnice: Rižana, Strunjan, Lazaret, Sv. Jernej, Belvedur, Šmarje, Sv. Anton; v najkrajšem času pa bodo poslovalnice še v Opu, Sočergu, Pomjanu, Borštu, Pučah in Sičolah, tako da bodo čimprej delovale zadruge prav po celem okraju. Centralna zadruga v Kopru je vzela v najem pred kratkim »Consortio agrario« z mlinom in vsem inventarjem, ker ta ni mogel več biti kos svoji nalogi.

Produkcija v mlinu samem se je takoj znatno povečala, ker v zadruzi se dela vestno in udarniško. Centrala vrši priprave za konserviranje paradižnika v lastni režiji.

Okrajna zadruga je do sedaj nabavila 33 vagonov superfosfata, 6 vagonov apnenega dušika, modre galice 3 vagona, žvepla 6 vagonov, semenskega krompirja 8 vagonov, semenskega fižola 2 vagona, otrobov in drugega 3 vagona, semenskega ovsa 1 vagon. Od kmetov je odkupila do sedaj skupno okrog 50 vagonov cvečice, graha, špinaca, črešenj, salate in novega krompirja.

Poslovalnice nabirajo produkte, vsak večer pa jih kamioni odpeljejo. Tukajšnje produkte izvažajo večinoma v Reko in Ljubljano, od koder dobimo raznovrstna gnojila, kmečko orodje in semena, ki jih je zadruga že prej od tam dobila in že prej razdelila med kmete. Zadrugi gre za službo, da je istrski kmet dobil pravočasno gnojila, galice in semena. Ravno zaradi tega so tudi cene produktov dobre, če bi pa kmetje sami prodajali, bi padli v roke raznim mešetarjem, cene bi padle, in v skrbah in stiski bi bili za gnojila in semena. Sedaj dajejo kmetom tekstilno blago, kuhinjsko posodo, železnino in drugo.

Poslovalnice vršijo tudi razdelitev hrane od PRERAD-a, cene so v poslovalnicah iste kakor v centrali.

Gospodarske zadruge so za koperski okraj ogromne važnosti. Kmetje, posebno v obalskem pasu, pridejajo mnogo južnega sadja in vina za izvoz. Dobro se spominjajo še onih časov, ko so metali v morje gnile paradižnike in grah, ker jih niso mogli prodati na trgu zaradi prevle-

ke konkurence iz Italije; bili so tudi v rokah raznih izkoriščevalcev in mešetarjev.

Zadruga skrbi, da kmet dobro proda svoje pridelke in mu dobavi vse potrebno po normalnih cenah. Kmet čuti, da je zadruga res njegova, sami člani si izvolijo vodstvo, vsi sodelujejo. Zato je otvoritev zadruge v vasi pravi praznik delovnega ljudstva, ki hoče postati tudi gospodarsko neodvisno. Pred dobrim tednom so otvorili poslovalnico v Rižani. Zbrala se je množica iz vseh sosednjih vasi, od Ospa do Hrastovec in Kubeđa, prišlo je več godb in pevskih zborov, ki so posamezno ali skupno izvajali s petjem ali godbo pester program narodnih pesmi. Pregledali so politični položaj, poslali so resolucijo tov. Kardelju v Pariz, poslušali recitacije pionirjev.

Lazaret-Bertoki leži skoraj ob morju, med izlivom reke Rižane in Koprom. Vas je popolnoma slovenska, le nekaj družin je italijanskih. Polje je tu bogato, lega krasna. Vsaka pest zemlje je skrbno obdelana; grah, krompir, paradižnik, trte, česnje, fiže, breskve, žito, koruza, vrtnina in zelenjava vse vrste, vse božje dobro te rastejo na tem koščku naše zemlje.

Kjer končajo njive in vinogradi, teče široka cesta, ob cesti morje, koperski zaliv in Jadransko morje.

Od ranega jutra do poznega večera je kmet na polju, ker ni dežja, nosi sedaj vodo od daleč, da se vse ne posuši.

V nedeljo je bil tu praznik, že od daleč si lahko opazil pri zvoniku, na visokih drogovih slovenske in rdeče zastave. Otvorili so poslovalnico zadruge. V Lazaretu je bila ustanovljena že leta 1909 »Konzumno društvo«, leta 1926 so ga fašisti zaprli in v prostorih so ustanovili »Dopo lavoro«.

Nek tovariš iz okraja je orisal pomen zadruge, posebno v sedanjem težkem pojavnem času. Nastopili so posebej in skupno pevski zbori iz Bertakov, Lazareta, iz vseh treh Skofij in iz Elerjev, pod spretnim vodstvom tov. Loređana, godbe iz Skofij in Bertokov so pod vodstvom tov. Cunje Karla med odmori igrale razne marše in kompozicije, ki jih je komponiral domačin iz Čečarjev, padel kot partizan; prav lepo so zaigrale Majcenov venec »Slovenski cvet«.

Zadruga je postavljena. Istrski kmet pridno obdeluje zemljo; trte letos prav dobro obljublajo, žvepla je, modre galice tudi, treba je še dežja in vina bo kot vodé. Zginejo naj še vse umetne črte in bo hrane za vse v popolni svobodi!

Tako naše ljudstvo ustvarja svoje zadruge, s petjem, s kulturnimi prireditvami. Zeli si napredka, kulturnega razvoja in gospodarske neodvisnosti, v napredni državi — v svoji ljudski Jugoslaviji, in ni je sile, ki bi ga ustavila na tej poti!

OBJAVA

Dne 25. IV. 1946 je bila v Trstu pred uredništvom »Il Lavoratore« ukradena dovolilnica za avtomobil VUJA, in sicer trikotnik z rdečim zvezdo št. 1824. Navedena dovolilnica se proglašja za neveljavno.

GREGORČIČEVA ZALOŽBA V TRSTU je izdala doslej sledeče leposlovne knjige:

Koledar za leto 1946; M. Pucova: Svet brez sovraštva; D. Feigel: Ruske humoreske.

Do 15. maja izidejo še: France Bevk: Med dvema vojnama; France Bevk: Kaplan Martin Ceder-mac.

Izšlo so tudi sledeče mladinske knjige: O. Hudales: Triglavov polet; V. Winkler: Mladec Dragožir.

Že v nekaj tednih bo izšla tretja knjiga:

Tako je bilo trpljenje. (Doživljaji mladine v Slov. Primorju in Trstu), v kateri piše naša šolska mladina o svojih vtisih in doživetjih v narodno-osvobodilni borbi.

Knjige Gregorčičeve založbe so umetnostno na dostojni višini, za kar nam jamčijo njih avtorji, med katerimi prednjači France Bevk, in obenem so tudi najcenejše na današnjem slovenskem knjižnem trgu.

Dobijo se pri: Epravi založbe — Trst — Ul. Carducci 6, II.; Slovenskih knjigarnah na Primorskem; Ljudski založbi (vse okrajne podružnice).

ŠIRITE LEPO SLOVENSKE KNJIGE!

Vas Prešnica, zgled zavednosti

Iz vasi Prešnica smo prejeli sledeče poročilo:

»Na seji krajevnega narodno-osvobodilnega odbora smo postavili kot sklep, da zberemo vse nepravilne račune, izdane od bivšega IX. korpusa tržaškega vojnega področja in vipavskega vojnega področja. Do danes se še ni nihče javil, da bi v uradu KNOO na sedežu v Ocizliji predložil potrdila ali račune, katere bi mi potem predložili okrajnemu izvršnemu odboru v Hrpeljah-Kozini v izplačilo.«

V vasi Prešnica je bil sklican množični sestanek ter smo ljudem obrazložili, naj zbero vsa zgoraj omenjena potrdila, da jim bodo naknadno izplačani računi.

Kljub temu, da ima vas Prešnica precejšnje število takih potrdil, za katere bi jim izplačali denarne vsote, se je ljudstvo na sestanku soglasno izjavilo, da nihče ne zahteva nobenega izplačila ter da prostovoljno darujejo ljudski oblasti za obnovo naše domovine to, kar bi se moralo izplačati.«

Vas Prešnica je v času narodno-osvobodilne borbe mnogo žrtvovala.

V narodno osvobodilni borbi je sodelovalo vse, kar je bilo sposobno za orožje, 64 vaščanov je bilo v enem dnevu odpeljanih v nemška koncentracijska taborišča. Toda v tej vasi doživlja človek tako spontano dejanje ljudstva, ki se danes bori z najtežjimi prilikami, ko z lastnimi silami obnavljajo svoje razbite domove in kljub občutnemu pomanjkanju delovnih sil sami obdelujejo vse svoje polje. To ljudstvo pa se res zaveda, v celoti, zakaj je toliko žrtvovalo. Čim so izvedeli prebivalci iz občine KNOO Krvavi potok, so se tudi oni odpovedali izplačilu potrdil v prid obnove. Tako dela in živi tisto Primorsko ljudstvo, po čigar zemlji si upajo nekateri brezvestneži nerasno risati črte, ki bi ločile to ljudstvo od njegove prave domovine Jugoslavije.

Delavci iz tovarne Falersa so prispevali za otroka žrtve vojne 2099 lir in s tem pokazali svoj čul do tistih, ki so ostali brez očetov. Žene iz Hirske Bistrice so prispevale za tiskovni sklad 1000 lir, za žrtve vojne sirote pa so darovale 10.222 lir, žene iz Trnovca pa 3678 lir.

Vse za načrtno obnovo

Podružnica delavcev in nameščencev gospodarske stroke si je zadala nalogo, da bo pripravila apnenico. V ta namen se je večje število članov z nekaterimi strokovnjaki lesne stroke udeležilo dve nedelji dela pri čiščenju gozda v Strugu pri Beli ter na ta način pridobilo že 80 m drv, katera bo porabila za apnenico, ki bo služila za zidavo mizarske delavnice ter za povečavo telovadnice poleg tehnične šole, katera bo služila za gospodarska in sindikalna zborovanja ter za razne kulturne prireditve.

Del članov podružnice gospodarske stroke si je vzelo za nalogo s prostovoljnimi delom pri planiranju za postavitev mizarske delavnice. Tako je 46 delavcev in nameščencev v teku dveh tedelj pri planiranju izvršilo 334 prostovoljnih ur.

Tudi gozdni delavci tekmujejo

V okviru prvomajskega tekmovanja so si tudi gozdni delavci nadeli nalogo prispevati s prostovoljnim delom pri letošnjem spomladanskem pogozdovanju. Tako so gozdni delavci s 1370 prostovoljnimi urami, šolska mladina iz Idrije, Idrijskega Loga, Zadolga in Idrijske Bele s 536 prostovoljnimi urami, ZMS iz Zadolga in Idrijskega Loga s 72 prostovoljnimi urami in 222 plačanimi urami posadili skupno 30.855 sadik, kar se je izvršilo pod strokovnim vodstvom gozdarskega osebja. Najdejam se, da se bodo tudi pri jesenski saditvi odzvali v prav takem številu, kar bo precej pripomoglo pri pospeševanju našega gozdarstva, ki je važen faktor v našem narodnem gospodarstvu.

OBVESTILA

ODLOK

o obratovalnem času v trgovskih in obrtnih podjetjih

Po predhodnem zaslišanju Okrajnih NO odborov ter po doseženem sporazumu med oddelkom za notranjo upravo in oddelkom za trgovino in preskrobo se za poletno dobo t.j. za čas od 1. maja do 30. septembra določa obratovalni čas v trgovskih in obrtnih podjetjih takole:

Člen 1.

Ob delavnikih so odprte: 1. Trgovine: od 8. do 12. in od 15. do 19. ure. 2. Obrtne delavnice in poslovalnice: od 8. do 12. in od 15. do 19. ure. 3. Trgovine z zelenjavo, mesnice, pekarnice in mlekarne: od 7. do 12. in od 16. do 19. ure. 4. Trafike in prodaje časopisov: od 8. do 12. in od 15. do 19. ure. 5. Trgovine z zelenjavo, sadjem, svežimi ribami, cvetlicami in podobno, ki se obnavljajo v večjih mestih na javnih trgih in tržnicah (na stojnicah): od 7. ure nepretrgoma do 19. ure.

Člen 2.

Ob nedeljah in praznikih so odprte:

1. Trgovine z zelenjavo, sadjem, ribami in podobno, kakor tudi pekarnice, mlekarne in mesnice: od 6. do 11. ure. 2. Brivnice: od 8. do 12. ure. 3. Trafike in prodaje časopisov: od 8. do 12. ure.

Člen 3.

Gostinski obrati so odprti ob delavnikih, nedeljah in praznikih od 7. do 23. ure. Po posameznih upravičenih primerih dovoljuje na prošnjo lastnika gostinskega obrata Krajevni ozir. Mestni NO odbor.

Permanentno podaljšanje obratovalnega časa sme na prošnjo lastnika dovoliti Okrajni NO odbor posameznim gostinskim podjetjem v večjih mestih in na večjih železniških postajah, ako prihajajo oz. odhajajo potniške ladje in potniški vlaki pred 7. uro zjutraj in po 23. uri zvečer.

Člen 4.

Vsi obrati morajo imeti na vhodih v poslovne prostore na vidnem mestu označen čas obratovanja.

Člen 5.

Ob času, predpisanem za zapiranje, se morajo zapreti dobodi in prostori, ki so določeni za promet s strankami. Strankam, ki so v času zapiranja v poslovnih prostorih, je treba postreči, kar pa ne sme trajati več kot četrt ure po času, določenem za zapiranje.

Člen 6.

Ta odlok stopi v veljavo dne 1. maja in z istim dnem preneha veljati urnik, ki je določen v členih 1. 2 in 3 odloka o odpiranju in zapiranju trgovskih in obrtnih obratov od 20. novembra 1945 (Uradni list št. 3 od 5. decembra 1945).

Za načelnika oddelka - pomočnik: Lazar Josip. Za poverjenika - pomočnik: Janežič Andrej.

Tiskovni sklad

Tiskovni sklad do sedaj 222.925 lir, 878 din.

Tiskovni sklad 18. V. 1946.

Podružnica ESDN, Tovarna vezanih plošč, St. Peter na Krasu 7.200 lir

Tov. Sole N. Z. v Sv. Križu, okr. Ajdovščina 5.125 lir

Izgubljeni so bili razni dokumenti z denarnico vred na ime Nusdorfer Alojzija - Spacapan, roj. 21. V. 1909 v Ocizliji, sedaj bivajoča v Sturjah, Slomškova 24, na poti iz Ocizlije do glavne ceste postaje Otave, Najditelja prošim, da dokumente vrne na upravo »Primorske borbe«, denar si pa lahko obdrži kot nagrado. Dokumenti postanejo s tem nadarjeni za vsakogar drugega neveljavni. — Nusdorfer Alojzija, Sturje - Ajdovščina, Slomškova 24.

Dne 30. aprila t. l. sem izgubil v Sezani denarnico s sledečimi dokumenti: Osebnia izkaznica št. 1314, izdana od Okrajnega odbora — odsek za notranje zadeve, Postojna; izkaznica S.I.A.U. št. 79, izdana od Okrajnega odbora SIAU; vojna knjižica s sliko, izdana januarja 1946 od Staba IV. Armije v Ljubljani; stara vojaška izkaznica; potrdilo odlikovanja; Orden za zaslugе naroda 2. stopnje, red hrabrosti; denarna vsota 1600 lir. — Omenjeni dokumenti so izdani vsi na ime Keber Marijan, rez. poročnik J.A. — Navedeni dokumenti so neveljavni. — Keber Marijan, pomočnik Tehnične baze, Postojna.

ZAHVALA

Vsem, ki so stali ob strani težke bolezni in ob prerani izgubi naše nad vse ljubljene hčerke

IVICE SEDMAK

dijakinje II. razr. nižje gimnazije.

izrekamo najtoplejšo zahvalo. Kruta usoda nam jo je ugrabila tako zgodaj, v cvetu njenega življenja, v 13. letu starosti. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so jo v tako obilnem številu spremili na njeni zadnji poti in ji darovali toliko vencev, šopkov in cvetja.

Prisrčna hvala č. duhovščini, gg. zdravnikom, pevcem za v sroce segajoče žalostinke, njenim sošolkam in vseh mladini.

Vsem iskrena hvala!

Koritnice pri Ilirski Bistrici, 13. maja 1946.

Zalužoji: Ivan in Josipina, starša, Lidija, sestra, in ostalo sorodstvo.